

Beszélgetés egy barlangkutatóval

Irtta: Nádas Sándor

Először látok életben élő barlangkutatót. Huszonkilencéves, komoly fiatalember, itt ül velem szemben az asztalnál, semmi furesa, különös nincs rajta, rendes, szimpatikus ember, karján viszi a felöltőjét.

Sebő Károly a neve. Engem nagyon érdekel, mert ez a fiatalember részt vett a sikeres expedícióban, mely megmentette a solymári barlangban elveszett három kis cserkészt.

Tessék, foglaljon helyet. Parancsoljon rágyújtani, kedves... Nem tudom, hogy szólítsam. Mondjam neki, kedves barlangkutató úr?

Csend. Nézzük egymást kíváncsian, vizsgálom, miben különbözik a többi embertől.

— Legyen szíves, mondja el nekem, hogyan lesz valakiből barlangkutató?

— Turistasággal kezdődött, az egyetemre jártam, a bölcsészetre, vegyész akartam lenni. Nagyon érdekelték a barlangok, a tudományos barlangkutatással utóbb kezdtem foglalkozni.

— Önnek ez a foglalkozása: barlangkutató?

— Nem. Ez csak a passzióm. Tisztviselő vagyok az Adria biztosítónál.

— És hogy történik a barlangkutatás? Ön vasárnap eljár barlangokba?

— Nálunk a barlangkutatás fel van osztva, én főleg a Bükkben dolgozom. Itt végzek barlangkutatásokat a barlangkutató társulat tudtával.

— Önt ezért fizetik?

— Saját rezsibe megy a dolog, saját örömömre csinálom. Külföldön másképp megy a dolog, például Mussolini feltáratta a postumiai barlangot, csodát műveltek itt, ebben a barlangban külön kutatóintézet van, külön postája van a barlangnak és vasút megy benne. Annyi idegen fordul meg ebben a barlangban, hogy a beléptidíjak nemcsak a költségeket fedezi, hanem az olasz barlangkutatóintézet összes kiadásait ebből fizetik.

Ifjú barlangkutató barátom itt rágyújtott pipájára és lelkendezve jelentette ki:

— Tessék elhinni, egy barlang nagyszerű üzlet. Egyike a legbiztosabb jövedelmi forrásoknak.

Ezt se tudtam.

— Bizony kérem, nálunk a barlangokkal nem törődnek, két barlangunk van Lillafüreden, azok rendszeren fel vannak tárva, ki is fizetik magukat, sőt jövedelmeznek, pedig hiányzik a kellő propaganda. Tanulhatnánk az olaszoktól, meg a csehektől, náluk egy-egy barlangot tíz-tizenöt ezer ember látogat évente. Ezzel szemben, a mi Aggteleki barlangunkat, mely Európa legnagyobb barlangja, ötszáz, ezren ha látogatják, az sok.

Nagyot sóhajtott a barlangkutató és így folytatta:

— Az Aggteleki barlang áldozata a széthúzásnak, két megye hadakozik itt X. tulajdonossal. Klebelsberg alatt elkezdtek feltárni és kellő módon felszerelni az Aggteleki barlangot, az elhunyt miniszter halála után azonban minden abbamaradt. Sok hiba van. Rossz a közlekedés Aggtelekig, ott is. Aggtelekre csak merész emberek mehetnek. Főleg turisták és barlangkutatók. De a barlang nem arravaló, hanem idegenforgalmat kell vele fokozni, a közönség számára kell megközelíthetővé tenni.

— Hogyan?

— Utakkal, lépcsőkkel. Nem lehet, hogy a víz a nyakba esöpögjön. Végre is, nem kívánhatjuk, hogy a hölgyek búvárruhába bujjanak.

— Ön azt mondja, hogy Aggtelek ma Európa legnagyobb barlangja?

Rámnézett meglepetve:

— Igen, azt mondom.

— Tudtommal az adelsbergi nagyobb! — mondtam vakmerően, de már meg is sajnáltam kijelentésemet.

A barlangkutató természetesen találta, hogy

ismerős vagyok az európai barlangok nagyságát illetőleg s így válaszolt:

— Azt mondtam, hogy az Aggteleki a legnagyobb »egységes« barlang. Az adelsbergi nagyobb, de nem egységes!

Elpirultam, ez nem jutott eszembe s zavaromban így szóltam: »persze!«

Megmagyarázta az ifjú barlangkutató, hogy az Aggteleki barlang folytatása Csehszlovákiában van, a Hosszúszói barlang. A csehek remekül felszerelték ezt a barlangot, felhasználják idegenforgalom céljaira. Ezzel szemben a mi, több száz év előtt felfedezett Aggteleki barlangunk, elhanyagolt.

— Meséljen még a barlangokról.

— Hát itt van a Pálvölgyi barlang, melyet a téglagyár engedett át a Pannónia Turistaegyesület barlangkutató szakosztályának. Ők kezelik.

— Mi van egy barlangon kezelni?

— Fel kell tártani, el kell keríteni a bejáratot, rendezni kell, lépcsőket, utakat kell építeni.

Szomorúan sóhajtott: nem is sejtik, hogy egy barlang mennyi gondot ad. Hogy fogalma legyen, egyik lillafüredi barlangunk feltárásánál, hat hét alatt nyolcvanhat tehervagonnal vittek el agyagot és kőtörmelékét.

— Ezt ki rendelte meg?

— A miskolci erdőkinestár megbízásából, dr. Vadies Ottokár professzorom és csekélységem vezettük a munkát és egy erdőmérnök, ő tárta fel.

— Hogy keletkezik egy barlang? — kérdeztem szegyenkezve, mert illenék tudni.

— Barlangok általában víznek köszönhetik keletkezésüket. Elsősorban a víznek mechanikai és kémiai hatásából keletkeznek.

— Főleg mechanikai, — vettem közbe, hogy mutassam, értek én is valamit a dologhoz!

A barlangkutató szemrehányóan ismételte:

— Mechanikai és kémiai hatás! A mész, a legmegfelelőbb a barlang céljaira. Ez köztudomású.

Bólintottam, ennyit én is tudok.

Újra a postumiai barlangra tért vissza ifjú barátom. »Egyike a világ legszebb barlangjainak. Kőbe öntve megtalálunk embereket, várakat, várúrnököket, ékszereket, asztalokat, virágokat, törpeket. Megfagyott mesék világa ez!«

Költői lendületbe csapott s szinte páthosszal mondta a barlangkutató:

— A természet szeszélyes játéka ez. Ilyen formákat ölt a barlang kőfala. Az esőcsepp ráhull a talajra, oldja a savakat, oldja a meszet. Sok százmillió cseppből kialakul egy oszlop. Mellette egy alakatlan törzs áll, emberfejjel.

A költői lendületből visszazuhanunk a prózába. Újra és újra leszögeztük, hogy a barlang »kifizeti magát« s hogy az államhatalomnak kell kezébe venni a dolgot. Megszervezni. Nagy, idegenforgalmi propaganda.

— Melyik minisztériumhoz tartoznak a barlangok?

— Ez a vice. Egyikhez se és mindegyikhez. Ezután rátértünk az aktuális solymári esetre.

— Egész éjjel keresték a barlangban eltűnt három fiút a különféle expedíciók s tűzoltók, de a kutatás eredménytelen maradt. Akkor fordultak a kétségbeesett szülők hozzánk, hivatásos barlangkutatókhoz, csütörtökön délelőtt. Úgy szedtek nyolcunkat össze, kit az egyetemről, kit a hivatalból, engem a biztosítótól. Mint szakemberek, megállapítottuk a kutatás menetét, kétfelől dolgoztuk fel a barlangot. Minden legkisebb mellékjáratot átkutattunk. Fáradságos, nehéz munka volt, rendkívüli nehézségekbe ütköztünk, minden bejárt, átkutatott hely jelzést kapott. Jeltettünk rá, hogy ezt már átkutattuk.

— Nyomokat találtak?

— Köteleket, elégett papírokat, lábnyomokat láttunk, de nem tudtuk, az övék-e.

INTÉZETI FIÚ- ÉS LEÁNY FEHÉRNEMŰEK

ruhák és cipők dús választékban

SZÉKELY JENŐ cégnél, IV., Petőfi Sándor uca 9

— Hogy találták meg őket?

— Délelőtt tizenegykor kezdtük és este nyolc óra után találtuk meg a fiúkat. A legnehezebb, legveszélyesebb helyen leltük meg őket, csak a kihozataluk másfél órát tartott. Rendkívül nehéz járatban tévedtek el.

— Hogy történt a dolog pontosan?

— Elaludt a lámpájuk s ők igen helyesen, leültek és egy lépést se tettek. Ennél jobbat nem cselekedhettek volna. Leültek, lefeküdtek, várakoztak, meggémberedtek, de egy lépést se tettek.

— Mi történt volna, ha nem így cselekszenek?

— A szakasz végén, ahol megakadtak, van egy húszméteres akna. Ott a sötétben. Erre nem is jó gondolni...

— Hogy viselkedtek?

— Snejdigen, bátran. Biztosak voltak, hogy megtalálják őket. Csak nagyon fáztak és éhesek voltak.

— Mit mondtak, mikor meglátták önöket?

— Mit mondtak? Nem is tudom már. Nagyon örültünk. Mondhatom, minden az ő lélekjelenlétükön múlt. Nem okoskodtak, nem kapkodtak. Leültek és vártak, okosabbat nem tehettek.

— Igaz, hogy aludtak, mikor megtalálták őket?

— Nem aludtak, hiszen dideregtek. Legfeljebb pillanatokra elnyomta őket a fáradtság. Kérem nagyon, írják ki a mi kis expedíciónk tagjait, megérdemlik. Kubaczka András múzeumi segéd-őr. Gyöngyfalvai Dezső mérnök. Kaffka Péter mérnök. Kmetty Bertalan, Fuchs Károly, Szentiványi Béla, Barbie Lajos és én. Meg a fiúknak két lelkes barátjuk. Kimondatlanul nehéz munka volt. Ma is alig állok a lábamon.

— Hát az éjjel nem aludta ki magát?

— Éjjel gyalogoltunk haza Solymárról. A fiúk szülei a nagy örömben megfellekedtek rólunk. Otthagytak. Többórás az út, míg hazaértünk. S a kötelek, műszerek, amiket cipelni kellett. Keserves volt. Nem panaszképek mondom, ne tessék félreérteni. Olyan nagy volt a felfordulás s a hirtelen öröm, abszolút érthető, hogy ők autón elmentek s rólunk elfeledkeztek.

Barlangkutató sors. Na, majd ma éjjel ki pihenik magukat a hivatásos kutató urak. Adja Isten egészségükre.

Dr. Kelemen József apa, Ferenci Marcellné sz. Farkas Nelly anyja, a maguk és az alulírottak nevében fájdalomtól megtört szívvel jelentik, hogy imádott egyetlen fiacskájukat, szemük fényét

Kelemen Janika Péterkét

ez évi augusztus 24-én éjjel 1 órakor, élete virágában, 8-ik évében váratlanul elragadta a könyörtelen Végzet.

Legdrágább kincsünket ez évi augusztus 26-án, vasárnap d. u. 5 órakor kísérik el a kerepesi úti róm. kat. temetőben utolsó útjára.

Farkas Vilmos és neje nagyszülők, Ferenci Kitty testvéreké, Gelléri Géza és neje, dr. Bagossy Józsefné, nagybátyja, nagynénje és kiterjedt nagyszámú rokonság.

Részvéltáogatások mellőzését kérjük Minden külön értesítés helyett.

Dr. Győző Dezső fájdalomtól megtörtént jelenti, hogy felejtethetetlen, jóságos, nemes-szívű egyetlen nővére

őz. dr. Bérczi Gyuláné

szül. Goldmann Ida

e hónap 25-én hajnalban, hosszú szenvedés után visszaadta nemes lelkét az Örökkévalónak.

Temetése e hónap 27-én, hétfőn déli 12 órakor lesz a rákoskeresztúri izr. temető halottasházából.

A NYOLCADIK ESZTENDEJE MŰKÖDÖ, ALL. ENG. NYILV. JOGÚ

ANGOL-MAGYAR ELEMI ISKOLA

A miniszteri rendelkezés folytán iskolába fel nem vehető 5 1/2 éves gyermekek számára angol előkészítő nyílik meg. — S. KISS JUDITH igazgató

11., Pala uca 11.
szám alatt van. (Autójárat)
F. ÖKJA NINCS.